

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN
ONDERZOEK BIJ
RIJN IJSSEL
AFDELING ZORG & WELZIJN
Team Maatschappelijke Zorg/Jeugdzorg
Opleiding Medewerker
maatschappelijke zorg, niveau 3

Plaats:	Arnhem
BRIN:	25LF
Onderzoeksnummer:	124337
Onderzoek uitgevoerd op:	3 oktober 2011
Conceptrapport verzonden op:	11 november 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op:	15 december 2011

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 3 oktober 2011 een onderzoek uitgevoerd op ROC Rijn IJssel, Afdeling Zorg & Welzijn, Team Maatschappelijke Zorg/Jeugdzorg, Opleiding Medewerker maatschappelijke zorg, niveau 3 naar de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving.

De aanleiding voor dit onderzoek is de volgende.
Uit analyses die de inspectie heeft uitgevoerd kwam naar voren dat de opbrengsten mogelijk onvoldoende zijn.

In dit kader is de volgende opleiding onderzocht:

- crebocode 92650, Maatschappelijke zorg (Medewerker maatschappelijke zorg), niveau 3.

Onderzoeksopzet

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de opleiding die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van de zelfevaluatie van het team.
- Onderzoek op locatie, waarbij
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - de onderwijspraktijk is geobserveerd;
 - gesprekken met de directie, docenten en studenten zijn gehouden.

Voor de beoordeling van de opbrengsten is gebruikgemaakt van cijfers uit BRON, schooljaar 2009-2010 met de erbij behorende onderstaande normen.
Niveau 3: jaarresultaat 65,3 procent en diplomaresultaat 67,3 procent.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader bve 2009 en de Aanvulling voor 2010 op het Toezichtkader bve 2009. Deze zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin tekortkomingen worden toegelicht en waar mogelijk de ontwikkeling van de opleiding in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN

2.1 Bevindingen opleiding Medewerker maatschappelijke zorg

2.1.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie tot welke bevindingen per opleiding het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate het betreffende criterium gerealiseerd is. De inspectie heeft daarnaast onderzocht of wordt voldaan aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Scores van de opleiding:

- crebocode 92650, Maatschappelijke zorg (Medewerker maatschappelijke zorg), niveau 3

1.1 Naleving Wettelijke vereisten	1	2	3	4	
1.1.1 Naleving Wettelijke vereisten			•		
2.1 Opbrengsten van opleidingen	1	2	3	4	5
2.1.1/2.1.2 jaarresultaat en diplomaresultaat		•			
3.1 Programma	1	2	3	4	
3.1.1 Samenhang			•		
3.1.2 Maatwerk		•			
3.1.3 Programmatijd			•		
3.1.4 Voorzieningen		•			
3.2 Leerproces	1	2	3	4	
3.2.1 Leertijd			•		
3.2.2 Didactisch handelen			•		
3.2.3 Begeleiding in de instelling			•		
3.2.4 Beroepspraktijkvorming			•		
3.3 Trajectbegeleiding	1	2	3	4	
3.3.1 Intake			•		
3.3.2 Studieloopbaanbegeleiding			•		
3.3.3 Zorg deelnemers specifieke behoeften			•		
3.3.4 Samenwerking			•		
3.4 Omgang en veiligheid	1	2	3	4	
3.4.1 Bejegening/omgang			•		
3.4.2 Veiligheid			•		
4.1 Kwaliteitszorg	1	2	3	4	
4.1.1 Systematische Kwaliteitszorg			•		
4.1.2 Beoordeling		•			

2.1.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De kwaliteit van het onderwijs van de onderzochte opleiding is zwak vanwege onvoldoende opbrengsten. De kwaliteit van het onderwijsproces is voldoende. Niettemin zijn het maatwerk en de voorzieningen onvoldoende. In het onderwijsprogramma staat de beroepspraktijk centraal. Er wordt een standaardprogramma aangeboden. Met betrekking tot maatwerk zijn aanzetten gemaakt in de vorm van extra ondersteuning voor zwakkere studenten. Voor snellere studenten is er echter nauwelijks winst te behalen. De informatievoorziening en interne communicatie naar studenten zijn niet eenduidig. Er wordt zowel op school als in de bpv sterk ingezet op begeleiding. Er is een goede relatie tussen intake, studieloopbaanbegeleiding en zorg voor studenten met een speciale behoefte. De kwaliteitszorg is voldoende, maar de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs is onvoldoende.

Hieronder licht de inspectie de belangrijkste bevindingen toe.

Opbrengsten

In 2009-2010 zijn de opbrengsten ten opzichte van het schooljaar daarvoor gestegen, maar zijn met een jaarresultaat van 30 procent en een diplomaresultaat van 14 procent onvoldoende.

Wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht voldoet de opleiding aan de wettelijke vereisten op het gebied van zorg- en informatieplicht, onderwijsovereenkomst, praktijkovereenkomst, rechtsbescherming, erkenning leerbedrijven, gebruik crebonamen en onderwijstijd. Daarnaast is specifiek onderzoek gedaan naar meldingen verzuim en voortijdig schoolverlaten, onderwijstijd en beroepspraktijkvorming. Over deze drie onderwerpen wordt separaat per brief gerapporteerd.

Programma

De samenhang en de programmatijd zijn voldoende, het maatwerk en de voorzieningen zijn echter onvoldoende. Het programma is voldoende samenhangend. Er wordt gewerkt met het materiaal van het Consortium; de inhoud is gerelateerd aan het kwalificatiedossier. Studenten hebben zicht op het doel van het onderwijsprogramma en weten waar ze de lesinhoud voor nodig hebben. Onderwerpen die in het hoorcollege behandeld zijn, komen in dezelfde week terug in de onderwijswerkgroepen.

Kennis wordt op deze manier in samenhang verwerkt en toegepast. Wat op school door middel van de verschillende leerlijnen wordt geleerd, heeft de deelnemer nodig om te kunnen functioneren in de beroepspraktijkvorming (bpv). Andersom wordt op school het verband gelegd met wat de student in de bpv geleerd heeft. Leren, loopbaan en burgerschap en taal en rekenen maken deel uit van het programma.

Het maatwerk is onvoldoende. Er wordt een standaardprogramma aangeboden. Versnellen is in theorie mogelijk door in het laatste jaar de beroepsprestaties in de bpv sneller af te ronden. In de praktijk komt dit niet voor. Vertragers worden een half of een heel jaar teruggezet. Overigens is er voor studenten die moeite hebben met bepaalde onderdelen is wel sprake van een beredeneerde aanpassing van het programma. Zij kunnen zich in overleg met de studieloopbaanbegeleider aanmelden voor ondersteuningslessen studievaardigheden, Nederlands, rekenen of Engels. Voor andere ondersteuning die de opleiding niet in de klassensituatie kan bieden, worden studenten door het trajectbureau in zogenaamde Plusklassen geplaatst.

De programmatijd is voldoende. Er is sprake van een evenwichtige verdeling in studielast. Lesuitval komt nauwelijks voor.

De voorzieningen zijn onvoldoende. Studenten ontvangen informatie niet altijd op tijd en de communicatie is niet eenduidig. Vooral over Nederlands, rekenen en het al dan niet kunnen verkrijgen van vrijstellingen krijgen studenten geen duidelijke informatie. Actuele roosterwijzigingen en voortgangsrapportages zijn via n@tschool digitaal in te zien.

Leerproces

De leertijd is voldoende. De presentie wordt elke les in Comtak geregistreerd. Wie zonder geldige reden afwezig is, wordt opgebeld. De verzuimcoördinator houdt de afwezigheid bij en informeert de student en eventueel de ouders/verzorgers, de studieloopbaanbegeleider en indien nodig de leerplichtambtenaar. Een kanttekening is dat de opleiding een aanwezigheidsplicht van 80 procent hanteert, waardoor studenten pas worden aangesproken als ze de grens van 20 procent afwezigheid overschrijden. Dit werkt echter vaak contraproductief omdat de studenten gaan calculeren. In de les wordt de tijd voldoende benut.

Het didactisch handelen is voldoende. In de lessen heerst een taakgerichte werksfeer. De werkvormen in de beroepsgerichte leerlijnen zijn stimulerend, passend en gevarieerd. Studenten worden gemotiveerd actief mee te doen en krijgen voldoende en zinvolle feedback op geleverde prestaties. De kennisoverdracht vindt plaats in hoorcolleges en onderwijswerkgroepen, waarin voldoende interactie plaatsvindt tussen de docent en studenten en tussen studenten onderling. Er wordt nagegaan of iedereen het begrepen heeft. Een aandachtspunt is het aantrekkelijker en daarmee meer motiverend maken van de algemene vakken Nederlands en rekenen.

De begeleiding in de instelling is voldoende. Docenten volgen het individuele leerproces van studenten en beoordelingen worden geregistreerd. Voor de eerstejaars is dit schooljaar de monitor van het Consortium ingevoerd, waarin de ontwikkeling op school en de vorderingen in de bpv in één overzicht te zien zijn. Achterstanden worden snel opgepakt en om de drie weken vinden studentbesprekingen plaats in het onderbouwoverleg. Elke tien weken overlegt de studieloopbaanbegeleider met de docenten in studentenbespreking.

Als hieruit blijkt dat veel extra ondersteuning nodig is, schakelt de studieloopbaanbegeleider het trajectbureau in om de student te plaatsen in de Plusklas.

De beroepspraktijkvorming (bpv) is voldoende. De opleiding zoekt een bpv-plaats voor de studenten. Studenten geven vooraf een voorkeur op voor een doelgroep en bij de matching probeert de opleiding daar zo veel mogelijk rekening mee te houden. Een punt van zorg is dat het voor de opleiding moeilijk is om aan voldoende (en geaccrediteerde) stageplaatsen te komen. De studieloopbaanbegeleider is tevens de bpv-begeleider vanuit school. Door elke week tijdens het studieloopbaangesprek een casus te bespreken wordt gereflecteerd op de bpv. De deelnemer wordt één keer per half jaar door de studieloopbaanbegeleider bezocht op het bpv-adres. Studenten en werkbegeleiders worden goed voorbereid op de bpv. Beiden weten wat er van hen verwacht wordt in de uitvoering en beoordeling. Elk half jaar wordt er een instructiebijeenkomst georganiseerd voor werkbegeleiders. Studenten kunnen de beroepsprestaties, die passen bij de aard en het niveau van het kwalificatiedossier, in de praktijk uitvoeren.

Trajectbegeleiding

De intake, studieloopbaanbegeleiding en de zorg voor studenten met specifieke behoeften is voldoende.

Er vindt een centrale intake plaats door opleidingsdeskundigen die geschoold zijn in het voeren van intakegesprekken. Het opleidingsteam levert vooraf een profiel aan met criteria waaraan een deelnemer moet voldoen. De intake bestaat uit een gesprek om de motivatie te achterhalen en een AMN-test. Als tijdens de intake risicofactoren worden geconstateerd, dan vindt een tweede intake plaats waarbij een lid van het team Maatschappelijke zorg betrokken is. Resultaten uit de AMN-test en gegevens over specifieke onderwijsbehoeften worden opgenomen in het deelnemerdossier.

De studieloopbaanbegeleiding is voldoende. De studieloopbaanbegeleider bespreekt niet alleen de studievoortgang met de deelnemer, maar ook diens gedrag. Daarnaast onderhoudt de studieloopbaanbegeleider contact met andere docenten, waarbij signalen worden besproken. De studieloopbaanbegeleider zoekt samen met de deelnemer naar een oplossing en neemt indien nodig contact op met het trajectbureau. Studenten worden goed begeleid bij het maken van keuzes, met name als na het eerste jaar de keuze gemaakt moet worden voor voortzetten van de opleiding op niveau 3 of overstappen naar niveau 4 of naar de opleiding Jeugdzorg.

De zorg voor studenten met specifieke behoeften is voldoende. Deze zorg wordt planmatig aangepakt. Informatie uit de intake, zoals dyslexie, wordt meegenomen in het opleidingstraject. De tweedelijnszorg voor studenten die extra begeleiding op cognitief of sociaal-emotioneel vlak nodig hebben, is belegd bij het trajectbureau. Voor studenten met leerling gebonden financiering worden handelingsplannen opgesteld die worden opgenomen in de studentendossiers. Hierin worden ook de vorderingen vastgelegd. Er is tevens een voorziening studie en handicap.

De samenwerking is voldoende. De specifieke behoeften van de studenten zijn goed in beeld gebracht. Wanneer aan de hulpvraag van de studenten niet in de tweede lijn kan worden voldaan, wordt hulp ingeroepen van externe hulpverlenende instanties.

Omgang en veiligheid

De bejegening en omgang zijn voldoende. Docenten en studenten gaan zorgvuldig en respectvol met elkaar om. Gedragsregels worden consequent gehanteerd.

De veiligheid is voldoende. Studenten ervaren sociale en fysieke veiligheid. Pesten, discriminatie en intimidatie komen volgens de studenten niet voor.

Kwaliteitszorg

De systematische kwaliteitszorg is voldoende. In 2010 is met het project 'Focus op onderwijskwaliteit' vanuit verschillende metingen de verbetercyclus in gang gezet. Er is een teamwerkplan opgesteld met verbeteracties die gemonitord worden door de interim-manager. De kwaliteit van het onderwijs wordt regelmatig beoordeeld. Er worden enquêtes afgenomen bij studenten, medewerkers en werkveld. Op basis van de resultaten van bovenstaande evaluaties worden nieuwe verbeteracties in het teamwerkplan opgenomen. De pdca-cyclus is hiermee rond. Een speerpunt voor de komende tijd in de cyclus is teamvorming.

De beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs is echter onvoldoende. Weliswaar vindt beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs regelmatig plaats, maar daarbij zijn geen onafhankelijke deskundigen betrokken. De instelling heeft hiertoe wel vergevorderde plannen.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De kwaliteit van het onderwijs van de volgende opleiding vertoont tekortkomingen en is als zwak beoordeeld.

- crebocode 92650, Maatschappelijke zorg (Medewerker maatschappelijke zorg), niveau 3.

Om deze reden kent de Inspectie van het Onderwijs aan deze opleiding een aangepast arrangement toe. De opleiding valt onder intensief toezicht. Met het bevoegd gezag is afgesproken dat de onderwijskwaliteit in september 2012 weer voldoende is. De inspectie voert in september 2012 opnieuw onderzoek uit om na te gaan of de tekortkomingen zijn opgeheven.